

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XV. Proponitur, & probatur sententia tenenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

ad gloriam prædestinatum per electionem efficacem ante merita absolute prævisa. Ita P. Vasq. 1. p. d. 89. Stapletonius in cap. 9. ad Rom. P. Less. de prædest. sect. 2. P. Valent. 1. part. q. 23. punct. 4. S. 4. P. Becan. hic cap. 12. quest. 4. P. Merat. 1. p. d. 41. P. Alarcon. tract. 4. d. 2. cap. 11. P. Herice tract. 3. d. 23. P. Vekens hic. d. 26. cap. 4. n. 7. P. Moncaus d. 4. quos citat, & sequitur P. Compton. hic d. 40. sect. 1. n. 3. & sect. 4. n. 2. Camerac. in dialog. cap. 5. Osorius lib. 9. de justit. P. Francisc. Turrian. in opuscul. de Election. Willelm. de Rubion. in 1. dist. 41. q. 1. a. 1. & art. 2. conclus. 3. apud P. Vasq. cit. cap. 2. P. Præposit. hic q. 23. a. 8. dub. 8. S. 2. n. 69. Joan. à Bononia opuscul. de prædest. p. 1. & 2. Joan. Mariana de Morte, & Immortalit. cap. 7. Richard. in 1. dist. 41. art. 2. q. 2. & alii apud citatos, quorum fundamenta infra adducemus, & dissolvemus.

SECTIO XV.

Proponitur, & probatur sententia à nobis tenenda.

282. COMMUNIOR & probabilior sententia, quam sequimur docet prædestinationem, sive electionem ad gloriam respectu omnium tam Angelorum, quam hominum sive adultorum, sive parvulorum factam esse ante prævisionem absolutam meritum. Ita D. August. variis in locis, & alii Patres, de quibus infra. D. Thom. hic q. 23. art. 4. & 5. & lib. 3. contr. gent. cap. 161. & 163. & ad Rom. 9. lect. 3. Magist. in 1. dist. 40. & 41. Durand. ibid. dist. 41. q. 2. art. 2. n. 14. & q. 1. n. 8. Scot. in 1. dist. 41. q. 1. S. Potest aliter. D. Antonin. 4. part. tit. 14. cap. 12. S. 4. Rainer. 1. p. cap. 9. verbo. Electio. Altiſidor. in 1. cap. 9. q. 2. Arimin. in 1. dist. 41. quest. 1. art. 2. conclus. 4. & 5. Major. dist. 40. q. unica. & dist. 41. q. 1. Marsil. in 1. q. 41. art. 2. Egid. dist. 41. q. 1. art. 2. Capreol. in 1. dist. 41. art. 1. conclus. 7. Ferrar. lib. 3. contr. gent. cap. 161. & 163. Richard. in 1. dist. 41. q. 1. art. 2. Abul. in Matr. cap. 20. q. 25. & cap. 22. q. 111. Driedo de concord. liber. arbit. p. 1. cap. 3. conclus. 1. & 3. & cap. 4. memb. 1. ad 5. Richard. Tapper. art. 7. de liber. arbit. Castro. verbo. Libertas, heresi. 1. ad object. 3. Scot. ad Rom. 9. Corduba. lib. 1. questionar. q. 59. opin. 5. Sixtus Senens. lib. 1. Biblioth. annot. 248. Viguerius Instit. Moral. cap. 20. de Incarnat. S. 8. Horant. lib. 3. col. cahol. cap. 6. Caiet. Ripa. Bannez. Zumel. & Recentiores Thomistæ hic q. 23. art. 4. Cabrera in 3. p. q. 1. art. 3. ad 1. P. Bellarm. tom. 3. lib. 2. de grat. & liber. arbit. cap. 15 & 16. P. Henrig. de sine homin. cap. 11. & 12. P. Soar. 1. p. lib. 1. de prædest. cap. 8. à n. 32. & Opuscul. de Auxil. lib. 3. cap. 16. à n. 9. P. Salmeron. ad Rom. 8. d. 20. & 21. P. Peverius ibid. d. 12. 13. & 22. Estius in 1. dist. 41. S. 1. P. Justinian. ad Rom. 9. P. Lorin. in 2. Petr. 1. 10. & alii, quos citant, & sequuntur P. Tanner. hic d. 3. q. 5. dub. 3. à n. 5. P. Ruiz. hic d. 7. sect. 4. à n. 1. P. Arriaga d. 36. sect. 3. n. 20. P. Quiroz tract. 4. d. 12. sect. 3. n. 12.

283. Fundamenta ex triplici capite sunt desumenda: Primò ex autoritate Sacre Scripturæ, de quo in præsentī sectione: Secundò ex autoritate Sanctorum Patrum: Tertiò ex ratione, de quibus sectionibus sequentibus, cum enim præsens questio sit totius materiæ prædestinationis præcipua, & magis controversa, mirum non est, si in illā stabiliendā longius, quam par est immoremur. Igitur.

284. Probatur primò ex illo Matt. 25. 34. ibi: Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum à constitutione mundi: ubi significatur regnum

æternæ beatitudinis illis à Deo fuisse paratum, id est destinatum in mente divina à constitutione mundi, quod non debet intelligi de sola actuali mundi productione, quia illud propositum non fuit à Deo conceptum in tempore, sed ab æterno, sicut ab æterno decrevit mundum producere in tempore. Dicent etiam ibi mentionem fieri de causa propter quam Deus illis regnum paravit: Esurivi enim, & dedistis mihi manducare, &c. Respondeo hujusmodi verba non reddere causam, cur illis paratum sit regnum, cum ibi de hac præparationis causa solum obiter fiat mentio; principaliter autem de proposito, de quo paulò ante dixerat: possidete regnum, &c. ut bene ibi D. Chrysost. hom. 54. Nunc autem ait, quoniam non secundum mercedem hominum, sed secundum suam largitatem constituit mercedem sanctorum, idè antequam sanctos crearet in saculo, regnum eorum preparavit in Cælo.

Probatur secundò ex illo Matth. 24. 20. Propter electos breviantur dies illi. Et Marc. 13. 20. Nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro, sed propter electos, quos elegit, breviantur dies; sed ibi loquitur simpliciter de electis ad gloriam, & horum electio assignatur pro causa illius breviationis, quæ erat medium ad gloriam; ergo hæc electio debuit ratione antecedere in mente divina decretum illius medii. Ita P. Soar. lib. 3. de Auxil. cap. 16. & P. Tanner. cit. n. 10.

Probatur tertio ex illo ad Rom. 9. 11. ibi: Cum non dum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali, (ut secundum electionem propositum Deimaret,) non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei, quia major serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui. Ex quo inferitur, Deum ex mera liberalitate, & non ex operibus prævisis quosdam eligere ad gloriam, aliis postpositis: neque enim potest sine temeritatis nota negari, ut ait P. Ruiz cit. sect. 2. num. 1. ibi agi de Jacob eligendo ad gloriam, & de Esau propter scelera dammando, in quo sensu intelligunt citatum locum. D. Chrysost. Origen. Theodoret. Theophylact. Oecumen. D. Amb. D. Athan. Sedulius. Beda. D. Anselm. Hug. Cardin. D. Thom. D. Trensus, D. Cyril. Alexand. D. Remig. D. Aug. lib. proposit. ex Epist. ad Rom. & lib. 1. ad Simplician. q. 2. & Epist. 105. ad Sixtum, & alii.

Dicent 1. D. Paulum ibi locutum, non de personis individuis Jacob, & Esau, sed de duobus populis, qui ex illis descenderunt, nempe de Israelitico, & Idumæo. Primò, quia in Scripturis sæpe nominibus capitum significantur populi: Secundò, quia ibi loquitur Apostolus de fratribus, quorum Major serviet minori; hoc autem non est dictum de singularibus personis Jacob, & Esau, sed de populis ex illis capitibus procreandis; siquidem Paulus locutus est se referens ad illud Gen. 25. Duæ sunt gentes in utero tuo, & duo populi ex utero tuo dividuntur, populusq. populum superabit, & major serviet minori: quod in populis, non verò in personis Jacob, & Esau accidit; neque enim Esau unquam servivit Jacob. Tertiò, quia verba illa: Jacob dilexi, Esau autem odio habui: de populis procreandis, non verò de eorum stirpibus dicta sunt à Malach. cap. 1. Quartò, quia Apostolus hic præcipue agit de cæcitate, & reprobatione Judæorum, & de electione gratuita gentium à Deo misericorditer facta; ad hoc autem probandum plenior erat argumentatio ex duobus populis desumpta, quam ex duabus tantum personis.

Respondeo D. Paulum ibi locutum fuisse & de populis

populis procreandis, & de eorum stipitibus, si-
que: Ad primum dicimus in hoc, sicut & in aliis
Scripturæ locis nomine Jacob, & Esau significari
quidem populos ab ipsis procreatos, simul tamen
etiam ipsas eorum personas singulares in exem-
plum prædestinatorum, & reprobatorum, contra
quod nihil probat argumentum. Ad secundum
idem dicimus; neque enim aliter, nisi de duobus
personis singularibus potuit verificari textus, cum
duo populi non possent esse in utero unius femi-
næ. Ad tertium dicimus, licet litteralis sensus apud
Malachiam sit de illis populis, eorumque bonis
temporalibus, allegoricum autem, quem ex illo
sumpsit D. Paulus, esse de prædestinatione populi
Christiani, & reprobatione Judaici, ut ait *P. Pere-
grinus in gen. cap. 25, d. 6. & 7. P. Tolet. hic annot. 21.
P. Salmer. hic d. 27. P. Justinian. hic vers. 13. P. Cor-
nel. n. 54. & P. Ruiz cit. n. 13.* Ad quartum dici-
mus pleniori argumentatione desumi simul &
ex personis capitum, & ex duobus populis, quos
omnes comprehendit eminentior Sapientia D.
Pauli.

²⁸⁹ Dicent 2. D. Paulum ibi non agere de præ-
destinatione, aut reprobatione omnium hominum
in singulari, sed populi collectim sumpti. Primum,
quia perinde fuit dicere Malachiam: *Jacob dilexi,
Esau autem odio habui*; ac si diceret *Israëlitas*, &
Idumæos, sed si id dicerent Propheta, & D. Paulus,
non deberent intelligi de prædestinatione aut repro-
batione singulorum hominum, sed populi, perinde
ac si dicerent Lusitanos, aut Hispanos Deus dilexit,
Turcas autem odio habuit; ergo &c. Secundum,
quia Idumæi post Christi mortem cum reliquis
gentilibus fuerunt ad fidem invitati, inter quos
verisimile est fuisse non paucos prædestinatos, &
ex Israëlitis quam plurimos damnatos; ergo illud
odium adversus Idumæos, & amor erga Israëlitas
non fuerunt approbatio, aut reprobatio perso-
narum in particulari, sed hominum, sive populo-
rum in communi.

²⁹⁰ Respondeo negando antecedens: Ad primum
dicimus non idem esse: *Jacob dilexi*; atque *Israëli-
tas dilexi*, (similiter de Esau); siquidem prima illa
verba exprimunt personam Jacobi, & implicite
subintelligitur populus; sicque non solum ibi agit
D. Paulus de prædestinatione, aut reprobatione
duorum populorum, sed maxime personarum singu-
lariarum. Ad secundum dicimus, neque amorem
Jacobi prædestinasse qualibet personas Israëlita-
rum sed ipsum in particulari, (idemque de reproba-
tione Esau); illos tamen adducere D. Paulum
in exemplum prædestinatorum, & reprobatorum.

²⁹¹ Dicent 3. D. Paul. hic locutum fuisse de favo-
ribus peculiaribus & felicitatibus temporalibus,
ut ait P. Vasq. datis Jacobo, & negatis Esau; non
autem de electione ad gloriam, & reprobatione.
Respondeo negando antecedens: tum quia hic
absolutè sermo est de electione, & proposito Dei:
tum quia servitus illa, qua reprobi subiciuntur
electis, non est in hac vita, in qua sæpius iniqui do-
minantur bonis, sed debet in alia vita compleri
juxta illud: *Nos insensati vitam illorum aestimabamus
insaniam*, &c. Sap. 5. 4. tum etiam quia ipsa terra
promissionis, ad quam electus est Jacob, non autem
Esau figura erat cælestis gloriæ, ad quam gra-
tuità Dei benevolentia electus est Jacob.

²⁹² Dicent 4. D. Paulum ibi locutum de primo-
genitura, & dominio Jacob; siquidem id imple-
tum fuit, quando Isaac benedicens dixit: *Esto Do-
minus fratrū tuorum*. Gen. 27. ibi autem loqueba-
tur de primogenitura; ergo &c. Respondeo quam-

vis sensus litteralis sit de temporali beneficio pri-
mogenituræ, allegoricum autem esse de singulo-
rum hominum electione, aut reprobatione, & in
hoc locutum fuisse D. Paulum.

²⁹³ Dicent 5. D. Paulum ibi locutum, ut secundum
electionem propositum Dei maneret; electio autem
versatur inter personas, in quibus meritorum dis-
crimina prævidentur; ergo &c. Respondeo ele-
ctionem divinam non præsupponere, sed facere
meritorum discrimina, inter quæ versatur, prout
infra dicemus.

²⁹⁴ Dicent 6. Odium Dei non esse possibile, nisi
adversus peccata, quæ sola ipse non facit, nullum
enim ex his, quæ Deus facit odio habet juxta illud.
Sap. 11. *Nihil odisti eorum, quæ fecisti*; ergo nemo
reprobatur, nisi propter prævisa peccata, quæ
præbeant rationem odii, juxta illud: *Odio est Deo
impius, & impietas ejus*. Sap. 14. Respondeo odium
illud Dei adversus Esau, antequam aliquid mali
egisset, non significare voluntatem positivam Dei
inferendi poenam, sed tantum negativam de qua
infra.

²⁹⁵ Probatur quartò ex eodem D. Paulo ad Rom.
9. 20. ibi: *Nunquid dicit figmentum ei, qui se finxit:
quid me fecisti sic? An non habet potestatem figulus
luti, ex eadem massa facere aliud quidem vas in hono-
rem, aliud verò in contumeliam? Ex qua figuli, & lu-
ti similitudine probat D. Paulus prædestinatio-
nem, aut ejus negationem fuisse factam ante me-
rita absolutè prævisa; alioqui si ex operibus præ-
visis, exemplum figuli non esset aptum, ut D.
Paulus satisfaceret querelis, & objectionibus sibi
ab hominibus factis & antea adductis, ut intende-
bat. Ita D. Chrysost. D. Bonav. in 1. dist. 41. art. 1.
q. 2. & ad 3. D. August. lib. de prædest. Sanctior. cap. 8.
& lib. de prædest. & grat. cap. 16. & cap. 7. & lib. 1.
ad Simplician. q. 2. & in Enchirid. cap. 99. & Epist.
105. & 106. & Concil. Valent. sub Leone IV. cap. 3. &
alii. Confirmatur etiam ex illo Isai. 64. *Et nunc,
Domine, pater noster es tu, nos verò lutum: & fictor
noster es tu*. Et Jerem. 18. *Sicut lutum*, ait, *in manu
figuli; ita in manu mea vos, domus Israël*. Et Sap. 15.
*De eodem luto, inquit, fingit, quæ munda sunt in usum
vasa, & similiter, quæ his sunt contraria. Horum au-
tem vasorum quid sit usus, judex est figulus.**

²⁹⁶ Dicent 1. D. Paulum exemplo figuli denotare
Deum pro mera sua liberalitate ex eadem massa
quosdam abundantioribus auxiliis, ac spirituali-
bus beneficiis cumulare, alios relinquendo expo-
sitos gravibus peccatorum periculis, minori auxi-
liorum proventu roboratos. Respondeo hoc qui-
dem non esse rejiciendum, dummodò ex hoc dis-
crimine liberalitatis divinæ illi infallibiliter salven-
tur; hi autem damnentur.

²⁹⁷ Dicent 2. Si in præsentī esset sermo de voluntate
Dei, sequeretur Deum eundem esse malorum opi-
ficem, qui bonorum est author; siquidem idem
vasa facit in contumeliam, qui facit in honorem.
Resp. cum D. Aug. lib. 1. ad Simplician. q. 2. Deum
efficere quidem vasa in contumeliam, non tamen
quatenus efficit naturam humanam, cum hæc de
se sit bona, & honore digna, neque quatenus fa-
ciat hominis culpam, cujus author esse non po-
test; sed quatenus homines à se neglectos, id est
non efficaciter electos ad gloriam, sciens illos
implicandos esse peccatis, ordinat ex ipsis peccatis
ad poenam, ut infra dicemus.

²⁹⁸ Dicent 3. Deo pro sua voluntate faciente de
hominibus quod ipse vult, sequi eorum liberum
arbitrium ruere. Respondeo ita sequi, si Deus fa-
ceret id independentè ab eorum libera coopera-
tione,

tione, & nullâ præcedente Scientiâ Conditionatâ dictante, quid homo liberè sit voliturus in talibus circumstantiis, prout supra diximus.

299. Probatur 5. ex illo ad Ephes. 1. *In quo, ait, & nos sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum voluntatis ejus, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ.* Ubi D. Paulus analogia fortis probat prædestinationem ante prævisa merita in esse absoluto: tum quia fors fortuitò, & casu hominibus contingit; quamvis respectu Dei non sic, sed ex libero decreto, consilio, & proposito: tum quia fors significat dona gratis collata his potiùs, quam aliis, solumque Dei beneplacito: tum quia fors significat terram viventium, id est gloriam à Deo promissam juxta illud Psal. 141. *Portio mea in terra viventium: quæ sorte divisa est, ut constat ex Scriptura.*

300. Confirmatur primò ex illo ad Coloss. 1. *Qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine.* Ubi D. Chrysost. hom. 2. *Qua ratione, ait, sortem vocat; ut ostendat neminem ex propriis suis virtutibus acquirere regnum, sed quemadmodum fors magis ex eventu est, & casu, ita & hic: Nemo enim talem vitam conversationem ostendit, ut regno dignus esse possit, sed totum donum est ipsius Dei.* Idem exposuit hic Theophylact. D. Prosper. Epist. ad Rufinum, & D. Ansel. Confirmatur secundò ex psal. 30. ibi: *In manibus tuis sortes mee: non autè dixisti meis: ubi D. Aug. Quando Deus, ait, nulla merita nostra invenit, sorte voluntatis suæ nos salvos fecit, quia voluit, non quia digni fuimus. Hac est fors.* Confirmatur tertio ex illo Prov. 16. *Sortes mittuntur in sinum, sed à Domino temperantur.* Ubi Beda cap. 18. cum D. Hieron. *Sors, ait, est occulta & incomprehensibilis prædestinatione ex divina regula procedens.* Confirmatur quarto ex illo Actor. 8. ubi D. Petrus ad Simonem Magum: *Non est tibi pars, neque fors in fide hac: id est, non pertinet ad istam gratiam, quam gratis omnes accepimus, quia pecuniâ te putas emere, quod gratis datur.* Confirmatur quinto ex illo Actor. 1. *Ostende quem elegeris ex his duobus unum: & additur: Cecidit fors super Mathiam: ubi notandum illud: cecidit: denotare casum, & Mathiam non fuisse causam illius suæ electionis; ergo &c.*

301. Probatur sexto ex illo Luc. 12. 32. ibi: *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum: ubi agitur de æterno regno dando ex complacentia, & ex beneplacito divino, non autem ex debito, & ex meritis absolute prævisis; neque enim dicimus debitorem solvere debitum ex complacentia, sed ex debito. Dicent sermonem ibi esse de simplici, & inefficaci complacentia, aut voluntate conditionata, non autem efficaci; siquidem Christus Dominus non ad solos Apostolos, sed etiam ad alios verba fecit, inter quos multi non fuerunt prædestinati: aut si ad solos Apostolos, etiam inter illos erat Judas, quod stare non potest cum voluntate Dei efficaci prædestinante; ergo &c.* Respondeo primò hæc verba intelligenda de solis electis, facta denominatione à potiori parte. Secundò, quia Christus Dominus voluit huic pusillo gregi speciale solatium exhibere; nihil autem speciale eis indicasset, si tantum de voluntate conditionata locutus esset.

302. Probatur septimò ex illo Joan. 10. 26. *Vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis: Oves meæ vocem meam audiunt.* Ubi D. Aug. tr. 35. in Joan. assignat conscriptionem inter oves Christi pro causa auditionis; ergo secundum rationem prius est esse ovem Christi per prædestinationem, quam

credere & audire vocem Christi.

Probatur octavò ex illo Joan. 15. 16. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Ubi sermo est ad solos Apostolos electos & prædestinatos, jam excluso Judæ, quo loco utitur D. Aug. ad probandam electionem gratuitam. Dicent ibi sermonem esse de electione ad Apostolatam; ergo &c. Respondeo negando antecedens; quia etiam ibi est sermo de electione ad sanctitatem, & ad bona opera eorumque perseverantiam, ut patet ex adjectis verbis: *Et posui vos, ut eatis, & fructum asseratis, & fructus vestri maneat: ad quæ dicuntur à Christo gratis electi; alioqui si ex operibus, prius ipsi per sua bona opera Christum elegerint, quam à Christo eligerentur.*

Probatur nonò ex illo ad Ephes. 1. *Sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti.* Ubi D. Aug. lib. de prædest. Sanctor. cap. 17. & 18. *Non ergo quia futuri eramus, sed ut essemus. Idè quippe tales eramus futuri, quia elegit ipse, prædestinans, ut tales per gratiam ejus essemus.* Et ex illo Jacob. 1. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & heredes regni.* Ubi D. Aug. de prædest. Sanctor. cap. 17. *Eligendo ergo Deus facit divites in fide, sicut heredes regni. Rectè quippe in eis hoc eligere dicitur, quod ut in eis faciat, eos elegit.* Et ex illo 1. Cor. 4. *Quis enim te discernit? quid habes, quod non acceperis? Si autem acceperis, quid gloriaris, quasi non acceperis.* Ubi D. Aug. lib. 2. contr. 2. Epist. Pelagian. cap. 7. *Quis te discernit? Et tanquam respondisset, discernit me fides mea, propositum meum, meritum meum. Quid enim habes, inquit, quod non acceperis? Si autem acceperis, quid gloriaris, quasi non acceperis? Ergo ille discernit, qui unde discernaris impertis, penam debitam removendo, in debitam gratiam largiendo, &c.* Ex quibus, aliisque pluribus locis, quæ videri possunt apud Doctores citatos, satis constat Deum de facto nos elegerisse ad gloriam ante merita absolute prævisa.

SECTIO XVI.

Probatur nostra Sententia auctoritate Patrum, & Conciliorum.

CUM inter Sanctos Ecclesiæ Catholice Patres maxima sit de hac re D. Augustini auctoritas, quem utriusque Sententiæ Doctores pro se habere dicunt, & ex non benè intellecta Summorum Pontificum approbatione circa doctrinam D. Augustini de gratia, & prædestinatione, aliqui nostræ sententiæ Authores occasionem sumpserint severius, quam par est adversus contrariæ sectatores animadvertendi, de tali Summorum pontificum approbatione, quid sentiamus, prius dicendum, ut auctoritatem D. August. illiusque vim melius intelligamus: Undè:

Advertendum est, doctrinam D. Aug. quantum ad id, quod electio cujusque prædestinati ad gloriam facta fuerit ab æterno independentè ab operibus supernaturalibus absolute prævisis, & quod hujusmodi electio fuerit causa, ex qua infallibiliter sequerentur bona opera supernaturalia, & perseverantia in illis, non fuisse à Summis Pontificibus, & Conciliis approbatam quasi de fide, neque tanquam certam; siquidem hi fuerunt Celestinus Papa in epist. ad Episcopos Gallie, Leo I. Epist.